

Angående förutsättningarna för omprövning av nämndens beslut (35 § förordningen med instruktion för Allmänna reklamationsnämnden).**Beslut 2019-05-14; 2019-02517**

I ärende mellan VJ och företaget K AB rekommenderade nämnden (bestående av en ensam ordförande) att K AB skulle betala ett visst belopp till VJ.

K AB begärde omprövning av nämndens beslut. Som grund för omprövning angav *K AB* att ärendet borde ha avgjorts vid ett sammanträde. Om ärendet hade avgjorts vid ett sammanträde skulle nämndens ledamöter haft rätt kompetens och därigenom kommit fram till ett annat beslut.

VJ motsatte sig omprövning.

Allmänna reklamationsnämnden gjorde följande bedömning.*Rättslig utgångspunkt*

Utgångspunkten vid nämnden är att ett ärende ska avgöras vid ett sammanträde med en jurist med domarerfarenhet som ordförande och med ledamöter i övrigt som har blivit nominerade av konsument- respektive näringsidkarorgan (29 § förordningen med instruktion för Allmänna reklamationsnämnden).

En tvist får dock avgöras av en ordförande ensam, om ärendet är av enkel beskaffenhet (31 § i förordningen).

Ett beslut av nämnden kan inte överklagas. Däremot kan en part begära att ett beslut omprövas av nämnden. Nämnden får ompröva ett beslut endast om nämnden har begått ett klart förbiseende eller misstag och nämndens beslut blivit uppenbart oriktigt på grund av förbiseendet/misstaget (35 § i förordningen).

Det finns liknande regler som styr processen vid de allmänna domstolarna. Exempelvis kan en ensam domare i tingsrätt avgöra dispositiva mål som är av enklare beskaffenhet (1 kap. 3 § rättegångsbalken). Om överrätten sedan skulle bedöma att målet inte var av enkel beskaffenhet skulle domstolen i underinstansen inte anses *domför* (rätt sammansatt) att döma i målet och ifall den bristande domförheten *kan antas ha inverkat på målets utgång* så kan överrätten undanröja underrättens dom (50 kap 28 §). Högsta domstolen har uttalat att vid bristande domförhet kan felet i allmänhet antas ha inverkat på målets utgång. Utifrån Högsta domstolens uttalande får regeln uppfattas som en *presumption* eftersom domstolen, efter att uttalandet gjorts, har prövat frågan om det finns skäl att göra en annan bedömning i det enskilda fallet (se NJA 2004 s. 65 och NJA 2011 s. 712).

Kraven för att undanröja ett beslut vid nämnden skiljer sig alltså från kraven för att undanröja en dom från en domstol. Rättegångsbalkens regel fordrar att *felet kan antas ha inverkat på*

målets utgång för att domen ska undanröjas. I nämndens instruktion är kravet högre. Det krävs för en omprövning beslutet ska ha blivit *uppenbart oriktigt* på grund av misstaget/förbiseendet.

Beviskravet *uppenbart* är högre än *kan antas*.¹ Mot bakgrund av den betydande skillnaden i beviskrav får vägledningen från Högsta domstolens avgörande anses vara begränsat. Tvärtom skulle en tillämpning av Högsta domstolens presumtionsregel riskera att strida mot ändamålet med att ha ett högt uppställt beviskrav, som det i nämndens instruktion. Det går inte att bortse från att ändamålet med respektive regel skiljer sig åt. Något förenklat kan man säga att rättegångsbalkens regler tar sikte på att undanröja domar vars riktighet kan ifrågasättas. Nämndens instruktion tar sikte på att undanröja otvetydigt felaktiga beslut som orsakats av nämndens misstag.² Mot den bakgrunden finns det goda skäl att inte tillämpa den ovan nämnda presumptionen vid tillämpningen av 35 § i nämndens instruktion.

Nämndens bedömning

Utifrån den utredning som parterna gav in i ärende 2018-17031 bedömer nämnden att nämndens beslut i det ärendet inte är *uppenbart oriktigt*. Det saknas därmed förutsättningar för omprövning.

Eftersom beslutet i ärende 2018-17031 inte är *uppenbart oriktigt* saknas anledning för nämnden att bedöma om ärendet i sig var av enkel beskaffenhet.

¹ I Ekelöfs illustrering över olika beviskrav är *uppenbart* ett högre ställt krav än *styrkt/visat*. *Styrkt* har beskrivits motsvara cirka 90 % sannolikhet medan *antagligt* betyder en mindre sannolikhetsövertikt, se Ekelöf, Rättegång IV, 7 upplagan, s. 85.

² Detta stämmer även väl överens med nämndens roll, där förfarandet är summariskt, i förhållande till processen vid de allmänna domstolarna.